

การประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชน

ประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

Application of Buddhist Philosophy in the Operation of the People Training Unit in
Zone 3 of Makhueachae Sub-district, Mueang District, Lamphun Provinceพระใบฎีกาจารย์ วรปัญญาเมธี (ประทีปทอง) ¹

Phrabaideka Waranyoo varapakhametee (Pratheeptong)

ทรงศักดิ์ พรหมดี ²

Songsakdi Promdee

พระครูสมุห์ธนโชติ จิระธมโม ²

Phrakrusamu Thanachot Ciradhammo

Corresponding Author E-mail: waranyoo1837@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 2) เพื่อศึกษาปัญหาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เป็นการวิจัยที่ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เอกสารชั้นปฐมภูมิ และแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 รูป/คน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมกับกลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญา 8 ด้านนั้น เป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสังคมโดยตรง คือทำให้สังคมเกิดความสงบ มีความรักใคร่สามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อเกิดความสุขก้าวหน้าในสังคม ทั้งการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้เป็นธรรมที่ยึดเหนี่ยวใจบุคคลและประสานหมู่ชนให้เกิดความสามัคคี 2) ปัญหาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงาน ในปัจจุบันประชาชนไม่สนใจในด้านของพุทธปรัชญามากนัก จึงทำให้สังคมเกิดปัญหาต่างๆ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการปลูกฝังเยาวชนให้เข้าใจในเรื่องพุทธปรัชญาให้ฝังรากลึกลงไปจิตใจ 3) แนวทางการพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงาน โดยการนำเอาหลักพุทธปรัชญา 8 ข้อไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมกับสภาพบุคคล เวลา สถานที่ บริบท และวิถีชุมชน อีกทั้งควรหาเทคนิค วิธีการ และเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และนำไปประยุกต์ใช้ในแต่ละหน่วยงาน หรือสถาบันของตน โดยใช้วิธีตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความเป็นอยู่ในสังคมที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้, การปฏิบัติงาน, หลักพุทธปรัชญา, หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

Abstract

The objectives of this research were: 1) to investigate the use of Buddhist philosophy in the operation of the people training unit in Mueang district, Lamphun province's zone 3 of Makhueachae sub-district, 2) to examine concerns of applying Buddhist philosophy to operations in zone 3 of Makhueachae sub-district, Mueang district, Lamphun province, and 3) to offer a guideline for the

¹ หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

development of Buddhist philosophy application to operations. The qualitative study included document analysis, sample interviews (target groups), and non-participatory observation with representative groups presenting important data.

As a consequence of the research, it was discovered that: 1) There were eight components of Buddhist philosophy that were directly related to the performance of social work in the operation of the people training unit in Mueang district, Lamphun province's zone 3 of Makhueachae sub-district. It was to bring peace to society, to strengthen affection and unity, and to assist one another. It enabled people to follow the principles of advancement in society, such as the application of the 4 Saṅghavattus idea to unite people by binding their hearts and harmonizing them. 2) Concerns about applying Buddhist philosophy to operations in zone 3 of Makhueachae sub-district, Mueang district, Lamphun province revealed that people are now uninterested in the Buddhist philosophy. As a result, societies began to experience a variety of issues, which moved beyond the family to the community. They would spread to society at a national level if there was no protection. The most important thing was to cultivate and embed Buddhist philosophy in the minds of the youth. 3) The guideline for the application of Buddhist philosophy to operations. It was for the future benefit of society to put these eight Buddhist teachings into reality, tailored to individual circumstances, period, place, context, and community lifestyle. In addition, in order to attain improved public order and well-being in society, techniques, methods, and technology should be searched for positive application and used in each department or institution using Buddhist ways.

Keywords: Application, Operation, Buddhist philosophy, Sub-district's people training unit

บทนำ

สภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน จากสังคมคุณธรรมที่มีผู้คนเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กลายเป็นสังคมเศรษฐกิจที่คนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าจิตใจ จนกลายเป็นวิถีเอื้อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม มีการแก่งแย่งแข่งขันเพื่อเป็นผู้ได้เปรียบ ขาดความเสียสละ ขาดความเอื้ออาทร เมตตาต่อกัน ขาดคุณธรรม จริยธรรม เป็นกรอบในการดำรงชีวิต จนกลายเป็นปัญหาสังคมตามมา ส่งผลให้ประเทศประสบปัญหาหลายด้าน ประกอบด้วยการทำผิดกฎหมาย การก่ออาชญากรรม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การละเมิดของสิ่งเสพติดและอบายมุข การเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม การจางจืดหมิ่นสถาบันหลักของชาติ ตลอดจนจนถึงการเกิดปัญหาแตกแยกทางความคิด จนนำไปสู่การแบ่งพรรคแบ่งพวก เกิดกรณีทะเลาะเบาะแว้ง ทำร้ายร่างกาย ทำลายทรัพย์สินและชีวิตของกันและกัน ปัญหาเหล่านี้เกิดจากการขาดจิตสำนึก ขาดศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมทั้งสิ้น ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เกิดจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเยาวชนที่ใช้เทคโนโลยีในทางที่ไม่สร้างสรรค์ รับค่านิยมที่ผิด ๆ เช่น เสพติดลัทธิบริโภคนิยม ติดการพนัน เกียจคร้าน ไม่มีความซื่อสัตย์ ไม่มีความรับผิดชอบ และขาดความกตัญญู เป็นต้น จึงเป็นบ่อเกิดของอาชญากรรมต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อศีลธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมไทยเป็นอย่างมาก (คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการปรองดองสมานฉันท์, 2557, น. 7)

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า พุทธปรัชญายังไม่เป็นที่สนใจของประชาชนตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เนื่องด้วยประชาชนส่วนใหญ่มุ่งเน้นในการทำงานมากกว่า และยังมีปัญหาอีกหลายประการ เช่น ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานเผยแผ่หลักพุทธปรัชญาให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน ปัญหาด้านการจัดสรรตารางเวลาในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับกับชุมชน กิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงฤดูกาลเข้าพรรษาตรงกับฤดูกาลเพาะปลูกของชาวบ้าน และนิยมจัดในวันพระเป็นหลัก ไม่ตรงตามกับวันหยุดทั่วไปของราชการ ซึ่งเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะต้องไปศึกษาเล่าเรียนในเมือง ส่วนในวันเสาร์-อาทิตย์ เด็กและเยาวชนยังจำเป็นต้องเรียนพิเศษ จึงเป็นการยากที่จะหาโอกาสดึงพวกเขาให้หันมาศึกษาหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา และให้ปลูกฝังศรัทธาให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ อนึ่ง ความจำเป็นและค่านิยมในการเดินทางไปทำงานในนิคมอุตสาหกรรมของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่โดยจะมีวันหยุดเฉพาะวันอาทิตย์ และประชาชนส่วนหนึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป ทำให้ไม่ค่อยมี

เวลาวางในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งหากไม่จัดกิจกรรมในวันหยุด ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่ให้ความสำคัญ หรือให้ความสำคัญน้อยมาก ดังนั้น คณะกรรมการ อ.ป.ต. ผู้นำชุมชน ที่มีหน้าที่ในการให้บริการและอบรมประชาชน จำเป็นต้องเข้าใจหลักพุทธปรัชญาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อที่จะได้นำไปใช้อย่างถูกต้องและทันเวลา อีกทั้งประชาชนขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล จึงทำให้ขาดความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือ เนื่องจากประชาชน เด็ก และเยาวชนไม่ได้เล็งเห็นประโยชน์ที่จะได้รับ จึงไม่ได้ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน ถือได้ว่า ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ทั้งสามนั้นเป็นสถาบันหลักของประเทศที่ดำรงอยู่เคียงกัน โดยเฉพาะศาสนานับว่ามีความหมายถึง พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยมีรากฐานสำคัญจากพระพุทธศาสนา จนอาจกล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นมรดกล้ำค่า คู่บ้านคู่เมือง ชาวไทยต่างมีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันจนสามารถธำรงอธิปไตยของชาติไว้ได้ เพราะมีพระพุทธศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และเป็นแกนกลางสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดเอกภาพในชาติ นำประเทศรอดพ้นภัยพิบัติจนถึงปัจจุบัน การที่รัฐกำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติให้ประชาชนชาวไทยได้ศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อจรรโลงไว้ซึ่งสถาบันนี้ จึงเป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่ประชาชนคนไทยทั้งหมดก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในบรรดาคนส่วนใหญ่มีแต่โมฆะจิตมีตรีนภาพ และความมีน้ำใจที่แผ่ออกไปกว้างขวางทั่วผืนแผ่นดินไทย (สุทธีวงศ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ , 2553, น. 6-20) จึงกล่าวได้ว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธเป็นหลักวิธีการดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงตาย มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยไม่อาจแยกจากกันได้ ด้วยการดำเนินชีวิตของสังคมไทยที่ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา จึงทำพระพุทธศาสนาดำรงอยู่คู่กับสังคมไทยดังเช่นทุกวันนี้ ศาสนาเป็นแหล่งคำสอนให้ผู้คนได้ศึกษาและน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคม ทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก เป็นที่ยึดเหนี่ยวด้านจิตใจของสังคมมาช้านาน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมาย อนึ่ง พระสงฆ์ในฐานะผู้นำด้านจิตวิญญาณ ผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด เป็นผู้นำทางด้านความคิด มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติวิธีคิดของตนในชุมชน หนุนเสริมในการดำรงชีวิตที่ไม่ประมาท พระสงฆ์จึงเป็นผู้แนะนำสั่งสอนประชาชนให้ประพฤติปฏิบัติตามทางแห่งความดี ด้วยเหตุนี้คณะสงฆ์ตามมติมหาเถรสมาคม จึงได้ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลขึ้น โดยมีเจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินธรมหาเถร ป.ธ.9) วัดสามพระยา กรุงเทพฯ เพื่อเป็นหน่วยงานเผยแผ่อบรมประชาชนในระดับตำบล และเพื่อให้วัดได้กลับมาเป็นศูนย์กลางของชุมชนในด้านต่างๆ เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือพัฒนาชุมชน ให้พร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งสงบร่มเย็น โดยเชื่อว่าจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถแก้ปัญหาสังคมได้ โดยความร่วมมือของพลังชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน และหน่วยงานรัฐ

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยศึกษาจากหลักพุทธปรัชญาที่นำมาประยุกต์ใช้สำหรับชุมชนว่าสอดคล้องกับการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด โดยคาดว่าผลการศึกษาคครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เพื่อให้กิจกรรมของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ได้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และสนองงานกิจการคณะสงฆ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ได้แก่ ผู้อยู่ในเขตพื้นที่ปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย พระสงฆ์ จำนวน 9 รูป ผู้นำชุมชนจำนวน 6 และ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นมา เพื่อทำการสอบถามความจริงกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ทั้งปัญหาและแนวทางพัฒนา ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 เป็นคำถามสัมภาษณ์ปลายเปิด เกี่ยวกับการการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงาน ปัญหาและแนวทางการพัฒนา

3. ขอบเขตการวิจัย ประกอบด้วย ด้านหน่วยงานหรือพื้นที่ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้จะครอบคลุมเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง ในเขตการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูนจังหวัดลำพูน เท่านั้น ด้านเนื้อหาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรม เพื่อส่งเสริมและสร้างสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์แก่ประชาชนตามหัวข้อ 8 ด้าน คือ 1) ศีลธรรมและวัฒนธรรม 2) สุขภาพอนามัย 3) สัมมาชีพ 4) สันติสุข 5) ศึกษาสงเคราะห์ 6) สาธารณสงเคราะห์ 7) กตัญญูทศเวทิตาธรรม 8) สามัคคีธรรม หลักพุทธธรรมที่บูรณาการกับการพัฒนาชุมชน และบริบทหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน และด้านกลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์ คือพระสงฆ์และประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่การปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 30 รูป/คน

สรุปผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนนั้น พบว่า หน่วยอบรมประชาชนได้นำหลักพุทธปรัชญาบูรณาการให้เข้ากับสถานะสภาพของงานในแต่ละครั้งให้สอดคล้องกันโดยหลักพุทธปรัชญา 8 ประการนี้ที่ได้นำไปใช้นั้น ประกอบด้วย คือ 1) ศีลธรรมและวัฒนธรรม 2) สุขภาพอนามัย 3) สัมมาชีพ 4) สันติสุข 5) ศึกษาสงเคราะห์ 6) สาธารณสงเคราะห์ 7) กตัญญูทศเวทิตาธรรม 8) สามัคคีธรรม เป็นหลักปรัชญาในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสังคมโดยตรง คือการที่เราสามารถทำให้สังคมเกิดความสงบมีความรักใคร่สามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อให้ประสบกับความเจริญก้าวหน้าในสังคมหรือไม่พบกับความเสื่อมทราม เพราะองค์ประกอบของหลักปัญหาในแต่ละหัวข้อนั้นมีทำอันเป็นเหตุให้ถึงความเจริญรวมอยู่ด้วยอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่งโดยสามารถพิจารณาจากองค์ประกอบในแต่ละข้อนี้ได้อย่างชัดเจน คือการบูรณาการเข้ากับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาในหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมยึดเหนี่ยวใจบุคคลและประสานหมู่ชนไว้สามัคคี มีข้อธรรม 4 ข้อ ประกอบด้วย ทาน คือ การให้ยวจากา คือ วาจาอันเป็นที่รัก อตถจริยา คือ การประพฤติประโยชน์ สมานัตตา คือ ความมีตนเสมอหรือทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ผู้ปฏิบัติงานควรยึดหลักธรรม สังคหวัตถุ 4 เพื่อการครองคนและนำมาประยุกต์ใช้ อีกทั้งผู้ปฏิบัติงานควรปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม รับผิดชอบต่อส่วนรวม คิดเห็นต่าง ๆ อยู่เสมอด้วยความเสมอภาคและยุติธรรม และมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับประชาชนตามโอกาส

ปัญหาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในภาพรวมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่ยังคงประสบกับปัญหาต่าง ๆ ปัญหาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พบว่า เกิดความรู้สึกท้อแท้และเบื่อหน่ายเมื่อเผชิญปัญหาของหน่วยอบรม การขาดการเจาะจงเฉพาะกลุ่มเป็นสำคัญ ปัญหาด้านงบประมาณในการบริหารจัดการที่ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจในพุทธปรัชญา ต่างมุ่งทำงานเพื่อดำรงชีพมากกว่าการสนใจศีลธรรม ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานเผยแพร่หลักพุทธปรัชญาให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน ปัญหาการจัดช่วงเวลาในการปฏิบัติงานให้สอดคล้อง

กับความพร้อมของชุมชนทำได้ยาก ปัญหาด้านความเข้าใจในหลักพุทธปรัชญาของคณะกรรมการ อ.ป.ต. และผู้นำชุมชนที่ยังต้องเร่งพัฒนาต่อไป ปัญหาการขาดความเข้าใจของประชาชน เด็กและเยาวชนต่อการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

แนวทางการพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พบว่า มีข้อจำกัดในด้านของสภาพบุคคลเวลา สถานที่ และโอกาส การจัดตั้งกองทุนในการปฏิบัติงานเพื่อที่จะนำไปจัดกิจกรรมต่าง ๆ การจัดกิจกรรมสงเคราะห์การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้ทันสมัย และการจัดประชุมหาแนวทางตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง

อภิปรายผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พบว่า หน่วยอบรมประชาชนได้นำหลักพุทธปรัชญามาบูรณาการให้เข้ากับสถานะสภาพของงานในแต่ละครั้งให้สอดคล้องกันโดยหลักพุทธปรัชญา 8 ประการนี้ที่ได้นำไปใช้นั้น ประกอบด้วย คือ 1) ศีลธรรมและวัฒนธรรม 2) สุขภาพอนามัย 3) สัมมาชีพ 4) สันติสุข 5) ศึกษาสงเคราะห์ 6) สาธารณสงเคราะห์ 7) กตัญญู กตเวทิตาธรรม 8) สามัคคีธรรม เป็นหลักปรัชญาในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสังคมโดยตรง สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานในด้านศีลธรรม มีการนำหลักศีล 5 หรือสิกขาบท 5 ประการมาบูรณาการเข้ากับวิถีชีวิตในชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการรักษาปฏิบัติตาม และข้อเสียหรือโทษของการละเมิดต่อศีล รวมไปถึงการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยใช้ศีลธรรมเป็นขอบเขตในการดำเนินชีวิตเพื่อความสงบสุขของสังคม อีกทั้งการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างพระพุทธศาสนากับสังคมไทยที่มีมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสังเกตได้จากประเพณีวัฒนธรรมที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา ล้วนมีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น ซึ่งนับว่าบทบาทของพระสงฆ์ที่สำคัญนอกจากการศึกษาพระธรรมคำสอนแล้ว สามารถแนะผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติตาม ส่วนการปฏิบัติคือการปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่อความมั่นคงของสถาบันสงฆ์และเพื่อสืบพระศาสนาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ พระครูกิตติวรานุวัตร (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์ในการสืบสานวัฒนธรรมไทย พบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาควบคู่กับศิลปวัฒนธรรม จะทำให้ประชาชนทั่วไปสนใจในพระพุทธศาสนามากขึ้นและยั่งยืน

2. ในการปฏิบัติงานด้านสุขภาพอนามัย นอกจากประชาชนได้รับการดูแลจากภาครัฐแล้ว ได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการดูแลสุขภาพของตนเองและคนในครอบครัว โดยเริ่มจากการแนะนำในเรื่องการดูแลสุขภาพเบื้องต้นแล้ว โภชนาอาหาร การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยการมีส่วนร่วมในชุมชน ทั้งกลุ่ม อสม. และพระคิลานุปัฏฐาก (พระอสม.) ในการดูแลสุขภาพของประชาชนและพระสงฆ์สามเณรในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนมีการดูแลสุขภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพแข็งแรงและร่วมกับสถานพยาบาลของรัฐจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพให้กับพระสงฆ์สามเณร และประชาชนทั่วไป พระสงฆ์ในฐานะผู้นำนอกจากการเผยแผ่หลักคำสอนแล้ว กิจกรรมทางโลกอันเกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตในสังคมนับว่าเป็นสิ่งสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม สอดคล้องกับ พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2534) ได้สรุปบทบาทของวัดและพระสงฆ์ไว้ว่า เป็นที่พักของคนเดินทาง เป็นสโมสรที่ชาวบ้านมาพบปะสังสรรค์หย่อนใจ หาความรู้เพิ่มเติม และเป็นสถานพยาบาลรักษาผู้ป่วย

3. การปฏิบัติงานในด้านสัมมาชีพ มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะเกษตรกรรม ทำไร่ทำสวน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ การปลูกผักสวนครัวนำมาประกอบอาหารอีกทั้งสามารถนำไปขายสร้างรายได้ การสนับสนุนการฝึกอาชีพในครัวเรือน จนสามารถสร้างรายได้ใช้กับครัวเรือนอย่างมั่นคง ตลอดจนการประกอบอาชีพด้านธุรกิจ ผู้ประกอบการ ต้องคำนึงถึงความยุติธรรมมากกว่าการแสวงหาผลประโยชน์ และต้องมีคุณธรรมต่อผู้บริโภคด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วาสนา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงบทบาทพระสงฆ์ในชุมชน พบว่า พระสงฆ์มีบทบาทเป็นผู้นำชุมชน เพื่อการแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพของประชาชน และพัฒนาชุมชนเพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นพบว่า พระสงฆ์มีบทบาทเป็นผู้นำชุมชน เพื่อการแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพของประชาชน และพัฒนาชุมชนเพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

4. การปฏิบัติงานในด้านสันติสุข หน่วยงานอปต. วัด และผู้นำชุมชน ร่วมกันจัดประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และหาแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก โดยเน้นให้ชุมชน สังคม อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขให้มีความเมตตากรุณาต่อกัน ทั้งนี้กลุ่มพระสงฆ์ได้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล คือเพื่อเป็นส่วนร่วมในการป้องกันหมู่บ้านให้เกิดสันติสุข ช่วยปกป้องพิทักษ์รักษาชีวิตและทรัพย์สินของทุกคนในหมู่บ้านให้เกิดความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นโจรภัย อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย วาตภัย หรือภัยอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหานันทกฤต ปัทมโร (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์กับการสร้างสันติสุข โดยพุทธสันติวิธี พบว่า พระสงฆ์จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุขขึ้นได้ด้วยพุทธสันติวิธี จึงทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งดังกล่าวลดน้อยลง ทำให้ชุมชนมีความสุขมากขึ้น

5. การปฏิบัติงานในด้านศึกษาสงเคราะห์ ได้ให้การส่งเสริมการศึกษาทั้งพระภิกษุสามเณร ตลอดจนเด็กและเยาวชน ทั้งการจัดตั้งกองทุนการศึกษา และให้การสงเคราะห์การศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสให้ได้มีความรู้อย่างทั่วถึง เพื่อให้สังคมได้พัฒนาต่อไป นอกจากการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของพระสงฆ์ คือการศึกษาพระธรรมให้รู้และเข้าใจแล้ว การให้การศึกษา การเผยแพร่ และการสงเคราะห์เพื่อสืบศาสนา ก็เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของพระสงฆ์ ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาปริณันท์สัทธ รุจิโม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พระสงฆ์กับการจัดการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า การจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นอีกหนึ่งหน้าที่หนึ่งของพระสงฆ์ที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษา เกิดความอบอุ่นและมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจเป็นคนดี ทั้งมีความรู้ความสามารถพัฒนาสังคมต่อไปในอนาคต

6. การปฏิบัติงานในด้านสาธารณสงเคราะห์ มีการสนับสนุนสงเคราะห์แก่ประชาชนในโอกาสต่างๆ ทั้งการให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภคบริโภค แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ประสบภัยต่างๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ตลอดจนการดูแลสุขภาพ ความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อการพัฒนาสังคมให้น่าอยู่ ทั้งการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ประสบปัญหาโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะความเมตตากรุณาต่อผู้ประสบปัญหา เพื่อให้การช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับ สุริยนต์ น้อยสงวน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการปฏิบัติงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การปฏิบัติงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและบูรณาการกับสังคมอย่างยั่งยืนถาวร ย่อมนำประโยชน์สุขอย่างสูงสุดสู่สังคมไทยสืบไป

7. การปฏิบัติงานในด้านกตัญญูกตเวทิตาธรรม มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความกตัญญูระลึกถึงพระคุณของผู้อุปการะ ทั้งบิดามารดา ครูอาจารย์ บ้านและครอบครัว โรงเรียนผู้ให้ความรู้ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และทรัพยากรธรรมชาติ ให้สำนึกบุญคุณ และหาโอกาสตอบแทนคุณด้วยการให้วัตถุสิ่งของ ให้การช่วยเหลือด้วยกำลัง ด้วยการให้ความเคารพ และยกย่องไว้อย่างสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาศุภชัย สุโกภาโส ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์วิถีการปฏิบัติตนตามหลักกตัญญูกตเวทิตาในพุทธปรัชญาเถรวาทของคนไทย พบว่า ความกตัญญูกตเวทิตาเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งความกตัญญูกตเวทิตา ทำให้เกิดคุณค่าในระดับต่างๆ ทั้งเกิดคุณค่าทางสังคม ย่อมเกื้อหนุนความมั่นคงของสังคม และคุณค่าต่อพระพุทธศาสนาทำให้พระศาสดาดำรงอยู่สืบไป

8. การปฏิบัติงานในด้านสามัคคีธรรม มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีในชุมชนโดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลนั้น ได้หมุนเวียนไปดาวัดและหมู่บ้านต่างๆตามวาระโอกาส ทั้งการป้องกันความขัดแย้งและสร้างความปรองดองหรือสมานฉันท์ ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน เป็นการชักนำบุคคลเข้าสู่วิถีชีวิตและสังคมที่ดีงาม การนำหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ในการสร้างเสริมความสามัคคีสมานฉันท์ในสังคมเพื่อความสงบสุข เพื่อประโยชน์แก่กันและกัน ทำให้สังคมน่าอยู่สืบไป ซึ่งสอดคล้องกับ พระสมุห์อุทัย อุทัยเมธี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการสามัคคีตามหลักอภิธานิยธรรม พบว่า พระพุทธศาสนาเป็นความหวังที่จะนำพาความสามัคคีของสังคมให้เกิดขึ้นและดำรงอยู่ตามหลักอภิธานิยธรรม ในสังคมแห่งเทคโนโลยีที่ความเจริญทางจิตใจตามไม่ทัน พระพุทธศาสนาจะเป็นศูนย์กลางแห่งความสามัคคีที่สามารถยืนหยัดดำรงอยู่สืบไป

ปัญหาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พบว่า เกิดความรู้สึกท้อแท้และเบื่อหน่ายเมื่อเผชิญปัญหาของหน่วยอบรม การขาดการเจาะจงเฉพาะกลุ่มเป็นสำคัญ ปัญหาด้านงบประมาณในการบริหารจัดการที่ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจในพุทธปรัชญา ต่างมุ่งทำงานเพื่อดำรงชีพมากกว่าการสนใจศีลธรรม ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานเผยแพร่หลักพุทธปรัชญาให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน ปัญหาการจัดช่วงเวลาในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความพร้อมของชุมชนทำได้ยาก ปัญหาด้านความเข้าใจในหลักพุทธปรัชญาของคณะกรรมการ อ.ป.ต. และผู้นำชุมชนที่ยังต้องเร่ง

พัฒนาต่อไป ปัญหาการขาดความเข้าใจของประชาชน เด็กและเยาวชนต่อการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ภาพรวมของการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่ยังคงประสบกับปัญหาต่าง ๆ คือ ความรู้สึกท้อแท้ และเบื่อหน่ายเมื่อเผชิญปัญหาต่าง ๆ พบว่า พุทธปรัชญายังไม่เป็นที่สนใจของประชาชนตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เนื่องด้วยประชาชนส่วนใหญ่มุ่งเน้นในการทำงานมากกว่า และยังมีปัญหาอีกหลายประการ เช่น ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานเผยแพร่หลักพุทธปรัชญาให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน ปัญหาด้านการจัดสรรตารางเวลาในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับกับชุมชน กิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงฤดูการเข้าพรรษา ตรงกับฤดูกาลเพาะปลูกของชาวบ้าน และนิยมจัดในวันพระเป็นหลัก ไม่ตรงตามกับวันหยุดทั่วไปของราชการ ซึ่งเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะต้องไปศึกษาเล่าเรียนในเมือง ส่วนในวันเสาร์-อาทิตย์ เด็กและเยาวชนยังจำเป็นต้องเรียนพิเศษ จึงเป็นการยากที่จะหาโอกาสดึงพวกเขาให้หันมาศึกษาหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา และให้ปลูกฝังศรัทธาให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ อนึ่ง ความจำเป็นและค่านิยมในการเดินทางไปทำงานในนิคมอุตสาหกรรมของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ โดยจะมีวันหยุดเฉพาะวันอาทิตย์ และประชาชนส่วนหนึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งหากไม่จัดกิจกรรมในวันหยุด ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่ให้ความสำคัญหรือให้ความสำคัญน้อยมาก ดังนั้น คณะกรรมการ อ.ป.ต. ผู้นำชุมชน ที่มีหน้าที่ในการให้บริการและอบรมประชาชน จำเป็นต้องเข้าใจหลักพุทธปรัชญาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อที่จะได้นำไปใช้อย่างถูกต้องและทันเวลา อีกทั้งประชาชนขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล จึงทำให้ขาดความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือ เนื่องจากประชาชน เด็ก และเยาวชนไม่ได้เล็งเห็นประโยชน์ที่จะได้รับ จึงไม่ได้ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พบว่า มีข้อจำกัดในด้านของสภาพบุคคลเวลา สถานที่ และโอกาส การจัดตั้งกองทุนในการปฏิบัติงานเพื่อที่จะนำไปจัดกิจกรรมต่าง ๆ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้ทันสมัย และการจัดประชุมหาแนวทางตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายสูงสุดในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเกิดไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือการปฏิบัติงานข้างนอกหน่วยงานเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมในภายหน้าการนำเอาหลักพุทธปรัชญา 8 ข้อนี้มาใช้ปฏิบัติงาน ต้องมีการนำไปใช้โดยมีข้อจำกัดในด้านของสภาพบุคคลเวลา สถานที่ และโอกาส ต้องคำนึงถึงบ้านดับแรก จะทำให้การปฏิบัติงานไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ ผู้นำชุมชนทุกระดับของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนหัวหน้าครอบครัว ประชาชนควรนำหลักพุทธะปรัชญาที่ได้จากการศึกษาเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในแต่ละหน่วยงานสถาบันของตน เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามความประสงค์อีกครั้ง การจัดตั้งกองทุนในการปฏิบัติงานเพื่อที่จะนำไปจัดกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น การช่วยเหลือด้านสาธารณสุขส่งเสริม ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ประสบอัคคีภัย วาตภัย การจัดเครื่องอุปโภคบริโภคมอบช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ขาดแคลน เช่น ข้าวสาร อาหารแห้ง ผ้าห่ม หรือปัจจัยยังชีพต่างๆ การจัดตั้งกองทุนเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ เป็นต้น ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้ทันสมัย เพื่อใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานในยุคปัจจุบัน เพราะทำให้เกิดสภาพคล่อง และทันสมัยต่อการปฏิบัติงาน การนำเสนอเนื้อหาทั้งยังส่งผลอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความสำเร็จในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการจัดประชุมหาแนวทางตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกันการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับอาชีพ อายุ สถานที่ บริบทและวิถีชุมชน ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานของหน่วย อ.ป.ต. ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมงานให้เป็นที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น หาเทคนิควิธีการและเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ให้เป็นจุดสนใจในเด็กเยาวชนประชาชน ได้ตระหนักถึงการใช้ชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อให้สังคมเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสงบเรียบร้อย และนำไปสู่การพัฒนาชุมชน พัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติของหน่วยอบรมประชาชนตำบลมะเขือแจ้ เขต 3 เป็นการนำหลักพุทธปรัชญา 8 ประการ ประกอบด้วย 1) ศีลธรรมและวัฒนธรรม บูรณาการกับ 2) สุขภาพอนามัย 3) สัมมาชีพ 4) สันติสุข 5) ศึกษาสงเคราะห์ 6) สาธารณสงเคราะห์ 7) กตัญญูกตเวทิตาธรรม 8) สามัคคีธรรม นำมาบูรณาการให้เข้ากับสถานะสภาพของงานกับหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย ทาน คือ การให้ปียวาจา คือ วาจาอันเป็นที่รัก อตถจริยา คือ การประพฤติประโยชน์ สมนัตตตา คือ ความมีตนเสมอหรือทำตนเสมอดันเสมอปลาย ผู้ปฏิบัติงานควรยึดหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อการครองคนและนำมาประยุกต์ใช้ โดยใช้เป็นธรรมยึดเหนี่ยวใจบุคคลและประสานหมู่ชนให้เกิดความสามัคคี และปลูกฝังเยาวชนให้เข้าใจในเรื่องพุทธปรัชญาให้ฝังรากลึกลงไปจิตใจ บูรณาการให้เหมาะสมกับสภาพบุคคล เวลา สถานที่ บริบท วิถีชุมชน เทคนิค วิธีการ และเทคโนโลยี และนำไปประยุกต์ใช้ในแต่ละหน่วยงาน หรือสถาบันของตนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความสงบเรียบร้อย และเสริมสร้างความเป็นอยู่ในสังคมที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนหัวหน้าครอบครัว ควรนำหลักพุทธปรัชญาที่ได้ศึกษาแล้วนี้ไปปรับใช้ในหน่วยงานหรือสถาบันของตนเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามความประสงค์ดังนี้

1.1 ควรนำหลักพุทธะปรัชญานี้ไปปรับใช้ในการบริหารองค์กรของราชการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและเพื่อความเจริญของประเทศ

1.2 ควรนำหลักพุทธะปรัชญานี้ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมายของการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ควรนำหลักพุทธะปรัชญานี้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานบริหารจัดการครอบครัวเพื่อลดปัญหาในครอบครัวหรือเพื่อสร้างความมั่นคงขึ้นในครอบครัว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้ทราบถึงจุดเด่นจุดด้อยของการบริหารตามหลักพุทธปรัชญา ดังนี้

2.1 ควรศึกษาวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในครอบครัว

2.2 ควรศึกษาวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธปรัชญาในการปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการปรองดองสมานฉันท์. (2557). คู่มือการดำเนินงานโครงการปรองดองสมานฉันท์.

กรุงเทพฯ: อภัยรัฐ คลีเอทนิว.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). พุทธศาสนาในฐานะเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: พิมพ์อาไฟ. 2534.

สุทธิวงศ์ ดันตยาพิศาลสุทธิ. (2553). พระพุทธศาสนากับการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

พระครูกิตติวรานุวัตร. (2561). บทบาทพระสงฆ์ในการสืบสานวัฒนธรรมไทย. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม*, 5(3), 468-487.

พระมหานันทกฤต ที่ปงโร (ปทุมมาธิเชษณ์). (2560). บทบาทพระสงฆ์กับการสร้างสันติสุขโดยพุทธสันติวิธี : กรณีชุมชนบ้าน ห้วยน้ำขาว ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีวารสาร. *ศิลปะการจัดการ*, 1(2), 55-62.

